

O companie controversată

Cât de relevant credeți că este dansul pentru publicul contemporan?

Dansul ar trebui să trateze probleme relevante, dar nu o face, ci se menține într-o nișă ezoterică. Recent, în America s-a făcut o anchetă amplă, pe diferite domenii artistice, iar unul dintre rezultatele interesante a fost acela că la vreo trei sferturi dintre cei chestionați nici nu le trecea prin cap să se ducă la un spectacol care ar fi avut de-a face cu dansul. Asta demonstrează câte prejudecăți a căpatat publicul cu privire la dans, care este perceput ca o minciună sau ca un lucru irelevant. Eu cred că nu publicul trebuie educat ca să accepte dansul, ci mai curând dansatorii trebuie educați ca să accepte lumea reală.

Și cum îi educați?

Mă preocupă dezechilibrele din zona fizicului. Am studiat psihologia, apoi am făcut studii post-universitare de asistență socială, cu accent pe terapie. După anii aceia de muncă încrâncenată a trebuit să urmez eu însumi cursuri de terapie prin dans ca să mă echilibrez. Cred că lumea academică a eșuat, la fel cum a eșuat și lumea dansului. Formația interpreților de dans contemporan ar trebui să cuprindă 50% creativitate și 50% tehnică.

Vă place să urmăriți spectacole de balet, această "minciună irelevantă"?

Nu mă deranjează baletul; de altfel, facem în mod constant antrenamente de dans clasic. Dar baletul trebuie să fie perfect, altfel magia poveștii dispare la o piruetă triplă nereușită. Mie mi se pare că dansul clasic neagă orice formă de eșec; tocmai de aceea DV8 colaborează în mod constant cu persoane grase, bătrâne, handicape sau ciudate.

Ce credeți că atrage publicul la spectacolele dumneavoastră?

Mulți dintre cei care vin să ne vadă au renunțat cândva la dans, iar printre ei sunt destui oameni inteligenți. Cred că DV8 a reușit să atragă publicul pentru că a propus mereu probleme grave și reale și, deși există o mulțime de teme întunecate, avem o bună doză de umor. Criticii au susținut adesea că DV8 nu promovează "dansul". Eu aș spune, dimpotrivă, că investigăm dansul în profunzime, că

Despre DV8 s-a auzit prea puțin pe la noi; despre coregraful său principal și dansatorul Lloyd Newson, nici atât. Asta nu înseamnă că n-ar fi în mare vogă în Occident, unde lucrările lor sunt contestate, hulite, admirate, tratate drept atentate la pudoare – orice, numai ignorate, nu.

Australian stabilit de timpuriu în Anglia, Lloyd Newson a înființat compania DV8 în 1986, când avea 29 de ani. Deși nu o dată au stârnit scandaluri – sau tocmai de aceea? –, piesele lui au fost foarte des premiate și au cunoscut în scurtă vreme versiuni filmice, de care probabil nu ne vom bucura prea curând pe micile ecrane, întrucât Articolul 200 este încă în vigoare în țara noastră.

În *Strange Fish*, *Enter Achilles* sau *Dead Dreams of Monochrome Men* personajele sunt implicate, de regulă, în relații de homosexualitate, fapt putând reflecta neadaptarea la alt mediu decât cel minoritar; este o homosexualitate asumată ca o trăire-limită, cu deznodăminte dramatice, într-o redare vecină cu naturalismul. Cât este dans și cât, teatru, e greu de precizat. Lloyd Newson însuși își caracterizează stilul ca *drama expressed through physical movement*. Adică o formulă posibilă de teatru-dans, unde amândouă sunt rezolvate la fel de profesionist, chiar dacă procente sunt variabile. Ca dansatori, interpreții lui au un antrenament divers, care le permite executarea de elemente de gimnastică, hip-hop, aerobic, jonglerie sau echilibristică. Ca actori, mănuiesc o largă paletă expresivă, nu doar de *body-language*, de la mimică și atitudine la folosirea meșteșugită a fluxului verbal incontinent.

Regizorul Lloyd Newson alege în general o muzică sugestivă, cu trimiteri la cultura cinematografică, cu versuri ce pot sublinia situația fără a fi ilustrative și decoruri pendulând între oniric și realul de periferie, într-o cromatică în ton cu situația dramatică (fără a exclude nuanțele de alb-negru).

Singurătatea în diferite registre, violența cotidiană, dificultatea de a comunica sunt teme (re)curente în dramaturgia (coregrafică) britanică actuală. Statistic, nu s-a stabilit dacă în Anglia există mai mulți homosexuali pe kilometrul pătrat decât în alte părți; cert e că aici se produc cele mai multe lucrări de valoare având în prim-plan problematica acestora. Reproducem, din "Dance Europe", Londra, nr. 25, oct–nov '99, un interviu cu Lloyd Newson. **V.S.**

încercăm să-l împingem mai departe. Acei critici care susțin un dans drăguț sunt conștienți că favorizează un stil de viață ușor decadent. De aceea mă enfurii atunci când compania DV8 este menționată în Camera Comunelor referitor la *Dead Dreams of Monochrome Men*, sau pe prima pagină a ziarelor "Sun" și "The Mirror", ca reprezentând decadența. Sunt convins că lucrările noastre sunt mai moraliste; de fapt, noi încercăm să contribuim la îmbunătățirea propriei noastre culturi, în timp ce alții oferă doar o spoială de drăgălășenie.

Nevoia de dezbatere socială vă face să vă simțiți frustrat în mijlocul lumii dansatorilor?

M-am săturat de dansatorii care nu gândesc. De cei care nu vor decât să simtă. N-am crezut niciodată în mo-

delul de terapie care-ți indică doar să-ți lași sentimentele în voie: am avut, pentru o perioadă destul de îndelungată, un prieten dependent

Strange Fish, 1992

de tot soiul de terapii... Partenerul meu actual, cu care sunt împreună de patru ani, este o persoană absolut remarcabilă. M-a învățat exact ceea ce bănuisem și eu ani de zile: că e nevoie de o dualitate ca să poți tolera durerea, dar și vremurile bune, că e nevoie să te reții, dar și să-ți dai drumul. Lipsa de toleranță față de suferință în societatea noastră este fenomenală.

În pofida temelor grave, există mult umor în creațiile dumneavoastră. Cât de greu este să strecuri umorul în dans?

Ca să poți face o glumă prin mișcare trebuie să fii foarte clar și gluma să fie cât se poate de pertinentă. Mi s-a spus că piesele mele timpurii erau foarte furioase; așa este, dar furia era doar unul dintre elemente.

Și sexul?

Credeți că Royal Ballet nu vinde sex?

Uitați-vă doar la *tutu*-uri! Dezvăluie mai mult decât o fustă mini. Chiar faptul că femeile își ridică tot timpul picioarele pe scenă, ce înseamnă? Eu sunt interesat de relațiile umane, nu de abstracțiuni. Nu mă interesează nimic din ceea ce este dominat de stil. Complexitatea relațiilor umane necesită o constantă reconsiderare a corpului.

Ce vă face să preferați anumiți dansatori?

Dăruirea și credința. Simțul mândriei și integritatea. Nu suport dansatorii blazați, care mai stau un an într-o companie doar fiindcă turneele sunt acceptabile.

Ce ne puteți spune despre ultima dumneavoastră lucrare, The Happiest Day of My Life?

Prima jumătate se ocupă în special de urmărirea aventurii, a emoțiilor, a sexului, "visul", cum ar veni... În

partea a doua, podeaua este descoperită și în mijlocul ei apare o insuliță hidraulică, înconjurată de apă. Este vorba despre confortul de a exista într-o relație interumană; apoi vine altcineva și o distruge cu un alt tip de relație. Întrebarea este: până unde se întinde zona de confort? Ce este deziluzia? Ce este sinceritatea? Ce este monogamia?

Și pornografia?

Da, avem și pornografie în această piesă. Unul dintre dansatori ne-a povestit despre cineva care, deși avea o căsnicie "fericită", folosea pornografie tot timpul. Mi-am pus întrebarea dacă pornografia înseamnă trădare mai mult decât o relație extraconjugală. Și anume, cât de multă pornografie? Apoi, este pornografia un lucru real sau nu? Ne afectează ea relația cu partenerul, sau poate fi considerată separat?

Ana-Maria Munteanu

directoarea Teatrului de Balet "Oleg Danovski" din Constanța

„Un nou standard“

Turneul din toamna și iarna trecută al Teatrului de Balet Clasic și Contemporan "Oleg Danovski" din Constanța a durat aproape două luni, uneori cu câte opt-zece spectacole, unul după altul, în orașe situate la distanțe mari. Am traversat de mai multe ori Europa, din Austria în Olanda și din Germania în Elveția, parcurgând mai multe mii de kilo-

metri. Partea cantitativă a însemnat cincizeci și cinci de spectacole, dar ceea ce este important a fost spus de cronicari. În ziarele germane suprafața fiecărui articol este mult mai amplă decât în România; au fost numeroase fotografii mari, s-au folosit curent sintagme de genul "perfecțiune și magie", sau "cea mai bună formă a companiei de când face turnee în Germania". Totuși nu acestea ne reprezintă, ci comparația implicită: însuși faptul de a te prezenta în săli redutabile, unde au loc spectacolele cele mai dorite ale anului, accesul la aceste săli, prezența în sine sunt dovezi ale valorii.

Proiecte sunt multe; despre unele nici nu voi pomeni, atât sunt de nebunești – nu din superstiție, ci din prudență. Este vorba despre relațiile pe care le-am pus în mișcare, despre faptul că am reușit să ajungem la marii coregrafi, despre dorința de a contura un nou standard al companiei – acesta e cuvântul: un nou standard. Judith Turos, primă-balerină a Baletului Bavarez – partener al Operei din München –, muza core-

grafului de faimă internațională John Neumeier, a cărei *Damă cu camelii* a făcut să curgă multă cerneală, criticii încercând să capteze sublimul interpretării ei, va fi colaboratoarea noastră începând cu luna iulie. Ea va căuta să exploreze baletul *Giselle*, după mai mulți ani de absență a acestuia din repertoriu, conform coordonatelor ei personale, estetice și pedagogice. De asemenea, suntem în faza discuțiilor pentru un spectacol semnat de Renato Zanella, coregraful principal și directorul baletului Operei din Viena, spectacol care sperăm să fie pus în practică în luna august. Mai există și două proiecte foarte interesante de dans contemporan: Gigi Căciuleanu va realiza *Requiem*-ul de Verdi pentru toată compania, în aer liber, fiindcă anul 2000 este un an de sinteză, de reinterpretare a relațiilor companiei cu spațiul, dar și a relațiilor ei cu un mare coregraf, care a ajuns la o formă și o viziune elaborată – parcurs spiritual care va îmbogăți cu siguranță compania noastră. Mai avem un proiect cu Sergiu Anghel, pornind de

Lacul lebedelor

